

”SINULLA ON

SYÖPÄ”

Leena Ruottonen

**” SINULLA
ON
SYÖPÄ ”**

Leena Ruotonen

© Leena Ruotonen

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN 978-952-803-699-9

Kivi putoaa	7
1 Outo olo	8
2 Tutkimuksissa	16
3 Hoitojen odottamista	22
4 Toinen kerta sairaalassa	29
5 Kohta kuolen	34
6 Siirto Kyllöön	39
7 Yllätys	43
8 Sädesairaalaan	48
9 Ärtsoppaa	57
10 Rituksimabia ja psykiatrista hoitoa ...	61
11 Kotihoitoon	71
12 Hoidot jatkuvat	79
13 Potilasmuistutus ja vastaus siihen	85
14 Syksyn tunnelmia	88
15 Tietokoneella	99
16 Hoitojen loppu lähestyy	107
17 Seurantaa	115
18 Haartmanin sairaalassa	124
19 Miksi juuri minä?	128
Lähteet	133

Kivi putoaa

”Sinulla on syöpä.” Sanat yllättivät. Syöpä putosi elämäni kuin kivi taivaalta. Miten näin saattoi käydä? Tappaako syöpä minut? Eikö mitään voida tehdä? Kuolenko minä?

Syöpä löytyi toukokuussa vuonna 2009. Alku oli katastrofi. Mitä sitten tapahtui? Siitä haluan kertoa. Tämä kirja on minun syöpätarinani.

Moni ihminen kuulee elämänsä aikana yllättävät ja pelottavat sanat: sinulla on syöpä. Minä olen yksi heistä. Kirjani on potilaan näkökulma sairastumiseen ja hoitoihin. Syövän sairastaminen oli kiinnostava ja mieleenpainuva elämys. Se oli myös yllättävä ja pelottava, ei aina kovin miellyttävä, välillä julma ja kovin jännittäväkin.

Aloitin kirjani siitä hetkestä, kun syöpä todettiin. Lopetan siihen, kun kaikki oli ohitse. Pääset mukaan tosielämän tarinaan.

Syöpää sairastaessani en taistellut enkä ollut erityisen optimistinen tai iloinen. En syönyt lisävitamiineja enkä ravitsemuslisiä, en juonut havupuu-uutetta tai koivunmahlaa. Olin potilas ja hoidon vastaanottaja. Kävin lääkärrien määräämissä tutkimuksissa, minulta otettiin kymmeniä verikokeita, suoniini tiputettiin litroittain sytos-
taatteja ja muita lääkkeitä, söin satoja pillereitä.

Syöpä oli pitkä vaihe elämässäni. Hoito ja jälkiseuranta kestivät kokonaisuudessaan kuusi vuotta.

Mistä merkeistä voi huomata syövän? Miten sitä hoidetaan? Oksettaako? Millaisiin tutkimuksiin joutuu? Lähteekö tukka? Näitä asioita sairastuneet miettivät.

Kerron kirjassa omia kokemuksiani. Lisäksi siinä on matkan varrella hankkimaani tietoa sairastamastani syövästä ja sen hoidoista.

Sairastaessani kirjoitin blogitekstejä. Ne ovat kirjassani pohjana. Lääkärin lausunnot olen saanut epikriiseistäni Keski-Suomen keskussairaalan ja Jyväskylän yhteistoiminta-alueen terveyskeskuksen potilaana.

- Minulla on aina mukana Usko ja Toivo. Minulla ei ole mitään hätää.

Näin sanoi tapaamani kokenut syöpäpotilas. Hän oli sairastanut syöpää yli kymmenen vuotta.

Sairastunut tarvitsee toivoa. Yksinäisyys väistyy, kun sairastunut kohtaa toisen syöpäsairaana. Syntyy uskoa siihen, että tulevaisuudessakin on elämää.

Tieto, sairaalan hoito ja lähimmäisten tuki. Näistä syntyy onnistunut syöpähoito.

Kun kuulet sanat ”sinulla on syöpä”, et voi etukäteen tietää, mitä tapahtuu. Minäkään en tiennyt. Tieni oli täynnä yllätyksiä ja odottamattomia tapahtumia. Tarinassani oli monta eri vaihetta. Näihin vaiheisiin pääset kirjan avulla kurkistamaan. Otan sinut mukaan myös sairastamisen aikana kokemiini tunnelmiin, tunteisiin ja ajatuksiin.

Kirjan tapahtumapaikat ovat Jyväskylä ja Helsinki. Sairaalat Jyväskylässä ovat Keski-Suomen keskussairaala, Kyllön terveyskeskussairaala ja Sädesairaala, joka on osa Keski-Suomen keskussairaala. Helsingissä olin Haartmanin sairaalassa. Kuopion yliopistollisessa sairaalassa kävin yhdessä tutkimuksessa. Kirjassa mainitaan nimeltä yksi henkilö, miesystäväni Leo.

Kirjan kirjoittamisessa ovat tukeneet ystäväni ja kaverini. He ovat lisäksi oikolukeneet tekstini. Olen saanut paljon palautetta, joka on auttanut minua eteenpäin. Kiitos heille! Kiitos kuuluu myös Kansan Sivistysrahastolle saamastani apurahasta. Keski-Suomen Syöpäyhdistykselle kiitos julkistamistilaisuuden järjestämisestä ja monista keskusteluista työntekijöiden kanssa.

1 Outo olo

Menin työterveyslääkärille ja sieltä keskussairaalan päivystykseen. Jäin sairaalaan tutkimuksiin.

- Teillä on pahanlaatuinen kasvain. Jäätte heti sairaalaan tarkempiin tutkimuksiin. Olemme varanneet teille paikan täältä keskussairaalan osastolta yksitoista.

Lääkärin katse väisteli minua. Seisoin työvaatteissani päivystyksen tutkimushuoneessa. Otsani oli hiessä, kuten tavallista tänä keväänä. Vilunväreet värisyttivät kehoani. Oli toukokuun 18. päivä vuonna 2009.

Olin ollut sairaalan päivystyksessä iltapäivästä saakka. Olin maannut päivystyksen vuoteella kuunnellen naapurivuoteista kuuluvia huokailuja ja kiroiluja. Sillä aikaa oli nuori naislääkäri järjestänyt asioita. Hän oli soitellut osastoille ja kenties vanhemmille kollegoilleenkin. Nyt minulle kerrottiin, miten jatketaan. Minulle oli tehty valmiit suunnitelmat. Nyt en voisi tehdä muuta kuin toimia niiden mukaan. Nyt alkoi tapahtua.

Päivystysosastolta minut siirrettiin liikkuvalla sairaalasängylä osastolle. Siellä ylleni puettiin vaaleanpunaiset sairaalavaatteet - housut ja edestä avattava takki. Sopivaa kokoa olevia kenkiä etsiskeltiin. Pari sairaanhoitajaa pyöri ympärilläni ja autteli minua. Olin kolmen hengen huoneessa jossakin ison sairaalan syövereissä. Verhot erottivat vuoteet toisistaan, ja ympäriltäni kuului jo nukkuvien tuhinaa. Keväinen toukokuinen ilta oli vaihtumassa yöhön, oli koi-vunlehtien puhkeamisen aika.

Soitin vielä Leolle ja äidille:

- Olen nyt täällä sairaalassa ainakin huomiseen saakka. Tutkimuksissa pitävät täällä. Jotakin on löytynyt mahasta. Taitaa olla pahanlaatuista. Soittelen sitten huomenna lisää. Ei, ei, älkää tulko tänne käymään, ei tarvitse. Kaikki on hyvin. Hei hei!

Sairaus yllätti terveen ihmisen

Tämä aamu oli alkanut aivan tavallisesti. Olin mennyt työpaikalleni kouluun. Siellä olin pitänyt oppituntini normaalisti, istunut opettajainhuoneessa, kuunnellut vitsejä, juonut kahvia ja nauranut työka-vereideni kanssa itselleni ja pullealle mahalleni.

Iltapäivällä olin lähtenyt työterveyslääkärin pakeille tarkoituksenani keskustella verenpainelääkityksestä. Olihan siitä jo parikin vuotta, kun viimeksi olin niissä asioissa käynyt lääkäriellä. Ehkäpä outo oloni johtui siitä, että olin viikon verran ollut syömättä toista verenpainelääkettä. Oli muka ollut niin kiire, etten ollut ehtinyt hakemaan pillereitä apteekista.

Nyt samana iltana olin keskussairaalan potilas. En tiennyt, mitä tulevaisuus toisi tullessaan. Kaipa saisin seuraavana päivänä jonkun

diagnoosin. Nukkumaan mennessäni tiesin, että minulla oli vatsasani pahanlaatuinen kasvain. Lääkäri oli maininnut sanan maligni. Ymmärsin sen tarkoittavan, että minulla oli syöpä.

Oloni oli muutaman viikon ajan ollut monin tavoin outo. Aikaisemmin toukokuussa 2009 luulin tulleeni “mummukuumeeseen”. Kävin töissä erityisluokanopettajana, mutta vireeni ei ollut sama kuin aikaisemmin. En jaksanut innostua viimeisistä kouluviikoista seiskaluokkalaisten kanssa. Kiirehdin iltapäivisin kotiin.

Oppilaiden henkilökohtaisten opetussuunnitelmien laatiminen tuntui ylitsepääsemättömän kovalta työltä. Asia vaivasi minua, samoin tieto, että todistukset pitäisi kirjoittaa ja mennä kevätkuuhliin niitä jakamaan. Ensimmäistä kertaa koin työni raskaana. Ajattelin, että kai se jo ikäkin alkaa painaa, olinhan täyttänyt jo viisikymmentäkahdeksan vuotta.

Iltaisin etsin kuumemittarin esille. Vilutti, värisytti, olo oli tahmea. Korvamittari näytti 36.4 astetta. Sitä ihmettelin. Ei ollut kuumetta, vaikka oli kuumeinen olo. Mikä ihme flunssa minulle oli tullut? Pitäisikö mennä töihin vai jäädä kotiin?

Joka arkiamu nousin, puin vaatteet, join aamukahvit ja kiirehdin kouluun. Mitäs tässä nyt kotona lepäilemään, terve ihminen! Ruokatunnilla heittäydyin opettajainhuoneen mukavalle sohvalle makaamaan. Minua niin väsytti. Kevätväsymystä varmaan, arvelin. Paljon oli töitä ja luokassa levottomat oppilaat, jotka odottivat kiiwaasti kevätkuuhlaa ja todistuksia.

Samoihin aikoihin alkoi suunnaton pään hikoilu. Iltaisin vesi pisaroi ohimoillani ja otsalta piti pyyhkiä hikeä. Öiseen aikaan vesi valui norona. Tähän hikoiluun ei raitis ilma auttanut. Kylmä vesihuuhdeltu helpotti hetkeksi. Hikoilu kiersi otsalta selkään ja vyötärölle, lakanat kostuivat. Tällaista ei ollut aikaisemmin ollut, nyt siten alkoi. Tästähän ne puhuvat, naiset, menopausista: vaihdevuodet menossa, vaikka jo kuutta kymppiä lähestyin. Valvoin, mietin ja ikkuna auki kuuntelin lintujen keväisiä ääniä yöstä toiseen.

Myös vatsan ympärystä alkoi kasvaa. Paino nousi usean kilon toukokuun aikana, ja pallean kohdalla oli hurjan näköinen rengas. Seisoin tuijotellen mahaani: vielä sentään kengänkärjet näkyivät pullean vatsani alta. Muutaman kerran vatsaa väänsi ihan kunnolla. Maha tuntui turvonneelta. Olo oli outo, erilainen kuin aikaisem-

”Sinulla on syöpä.” Joka kolmas meistä kuulee nämä sanat. Minä olen yksi heistä. Syöpä putosi elämäni kuin kivi taivaalta. Yllättäen. Kerron kirjassani mitä sitten tapahtui. Syöpätarinassani oli monia vaihteita. Tapahtumien lisäksi yritän sanoittaa sisälläni liikkuneita tunteita, pelkoja, pohdintoja. Lukijana pääset kurkistamaan syöpäsairaahan elämään. Kirjan tapahtumapaikat ovat Jyväskylä ja Helsinki.

Asiasanoja:
*sairastuminen
syöpä
syöpäsairaudet
diagnosit
munasarjasyöpä
lymfooma
sairaala
potilaskertomus
syöpä tutkimukset
syöpähoitot
sytostaatit
epikriisit
potilasvalitus*

9 789528 036999